

Werkgroep Stootvogels

Vogelwacht Uden e.o.

Jaarverslag 2002

Werkgroep Stootvogels

Vogelwacht Uden e.o.

Jaarverslag 2002

A: Inleiding.

Zojuist hebt U het eerste lustrum-jaarverslag van de werkgroep Stootvogels van de Vogelwacht Uden eo. opengeslagen. Op 8 december 1997 kwamen zes enthousiaste vogelaars bijeen om het monitoren van stootvogels op te starten en inmiddels zit het vijfde jaar erop met een minstens even enthousiaste (grotere) groep. Helaas hebben we niet alle toentertijd gestelde doelstellingen kunnen waarmaken, maar daarover later meer.

Het jaar 2002 is ook om een andere reden een kroonjaar geworden: op de **Maashorst** zijn voor het eerst **twee wespandievenhorsten** ontdekt en er zijn signalen, dat er ook nog een derde horst is. Dit maakt de Maashorst nog meer tot een uniek natuurgebied, daar er in heel Nederland in 2001 maar 36 horsten waargenomen zijn, waarvan 12 in Drenthe, 7 in Limburg en 5 in Noord-Brabant.

Voorts dient vermeld te worden, dat ook in 2002 door gebrek aan mankracht maar in een beperkt gedeelte van de Maashorst (bijna 50%) waargenomen is.

De horstlocaties zijn geregistreerd in Amersfoort-coördinaten in onze data-bank. Deze gegevens zijn niet vermeld in dit verslag om misbruik tegen te gaan. Indien deze gegevens voor beleidsdoeleinden benodigd zijn, kan contact opgenomen worden met de coördinator van de werkgroep: hr. P. van der Voort, tel.0413-263292.

B: Doel van de werkgroep.

De doelstelling van de werkgroep zijn afgeleid van de doelstellingen van de vereniging en luiden:

- het aankweken van waardering voor de stootvogels
- het beschermen van de stootvogels met hun biotoop en nestgelegenheid
- het bestuderen, inventariseren en publiceren van gegevens over de stootvogels in het werkgebied van de Vogelwacht Uden e.o.

De werkgroep streeft ernaar om deze doelstellingen te bereiken via kennis - opbouw (studie, veldwerk) en kennis - overdracht (excursie, cursus, publicatie).

- 5 Ook in 2002 zijn wervingsactiviteiten gedaan onder de leden van de Vogelwacht. Dit heeft geresulteerd in twee nieuwe medewerkers (Jürgen Peters en Ad Bekkers), die in gebied A resp. in D een waarnemingsgebied zullen hebben in 2003. Eén medewerker heeft zich moeten afmelden, zodat we aan het van 2002 twaalf veldmedewerkers hebben.
6. In november is met het IVN-Oss een waarnemingsplan voor het jaar 2003 voor de Maashorst afgesproken. Door twee eigen mensen (Ad Bekkers en Pieter van der Voort) aan het Maashorstgebied toe te voegen, zal het in het jaar 2003 voor de eerste maal gelukken, dat in de gehele Maashorst geïnventariseerd wordt op stootvogelbroedgevallen.
7. Aan de gemeenten Landerd en Uden zijn gegevens verstrekt over nestlokaties van stootvogels in verband met het opstellen van kap-plannen. Verzoeken hiertoe zijn door de gemeenten geïnitieerd, waarmee een van onze doelstellingen is gerealiseerd.
8. Een horsten-inventarisatieschema voor de wintermaanden in 2003 is gemaakt teneinde bestaande horsten in de nieuw te inventariseren gebieden op de Maashorst op kaart te zetten.
9. Wederom hebben we 7 nestkaarten van Henk den Brok mogen ontvangen van horstwaarnemingen in het Maashorstgebied ten zuiden van de N321.
10. Voor een goede communicatie en coördinatie van het geheel zijn in 2002 vijf werkvergaderingen gehouden te weten in de maanden:
 - januari: voor de planning van het veldwerk en de ontwikkelingen tav. de digitale kaart.
 - april: het bespreken van de eerste veldervaringen en de organisatie van de onder 2 genoemde handleiding.
 - juni: het bespreken van de vorderingen in het veld, de opgedoken problemen en de organisatie van het posten op 3 augustus.
 - september: de resultaten en evaluatie van het veldwerk en de organisatie van het jaarverslag.
 - november: de presentatie van het voorlopig jaarverslag, de lessen van 2002 en het inventarisatieplan 2003 voor de Maashorst.

D: Resultaten.

In bijlage 3 zijn de algemene gegevens weergegeven,

In bijlage 4 zijn de nestgegevens weergegeven.

In bijlage 5 is een grafische weergave van het aantal eieren, jongen en uitgevlogen jongen binnen het waarnemingsgebied.

De volgende tabel geeft een overzicht:

Totaal	2002	2001	2000	1999
Broedparen	62	69	55	61
Aantal eieren	183	244	178	217
Aantal jongen	162	210	153	164
Uitgevlogen	149	186	136	137

Bespreking:

Het broedsucces per vogelsoort geeft de volgende resultaten (% uitgevlogen jongen t.o.v. aantal eieren).

Soort	2002	2001	2000	1999
Boomvalk	-	-	-	50%
Buizerd	85%	68%	67%	70%
Havik	86%	88%	82%	70%
Sperwer	75%	73%	85%	55%
Torenvalk	81%	75%	73%	66%
Wespendief	100%	-	-	-

Gemiddeld zijn per nest volgende hoeveelheid jongen:

Soort	2002	2001	2000	1999
Boomvalk	-	-	-	1,5
Buizerd	1,7	1,6	1,1	1,6
Havik	2,1	2,6	2,8	2,2
Sperwer	2,5	2,9	3,9	2,3
Torenvalk	3,6	3,6	3,0	3,0
Wespendief	1,5	-	-	-

Het jaar 2002 heeft gemengde resultaten opgeleverd. Het hallelujah van de wespendief wordt toch duidelijk afgezwakt door teleurstellende resultaten bij boomvalk en sperwer.

- Ook in 2002 geen broedgeval van de boomvalk. Er is wel een horst in Erp gevonden, maar dit paar is niet tot broeden gekomen. Contacten met onze IVN-vrienden uit Oss leren ons, dat we de boomvalk meer in het buitengebied moeten gaan zoeken; daar vinden zij wel broedgevallen. Een mooie uitdaging voor het jaar 2003.

E: Vervolging en mortaliteit.

In 2002 zijn we gevrijwaard gebleven binnen ons waarnemingsgebied van dit soort praktijken. Het blijve zo!!

F: Educatie.

- Door Jan van de Tillaart is een artikel verzorgd voor het jaarverslag van Steunpunt Brabant over experimenten met webcam en laptop van horstwaarnemingen.
- Vier artikelen zijn verzorgd voor het clubblad van de Vogelwacht Uden. De werkgroep heeft in 2001 twee presentaties verzorgd voor leden van de vogelwacht (mede ter werving voor medewerkers voor de werkgroep). In februari is een algemene presentatie voor soorten stootvogels en karakteristieken gegeven via PC en beamer en in december een presentatie van horstwaarnemingen via laptop en beamer.
- Voor het clubblad van de Vogelwacht "het Bruujssel" zijn vier artikelen verzorgd.
- Op 26 februari is er een "verenavond" gehouden, teneinde meer kennis op te doen over soortbepaling op basis van veren.
- In november is door Chris van Lieshout en Wim Janssen aan onze IVN-Oss vrienden een informatiesessie gegeven over hun bevindingen vna de door hen gelokaliseerde wespdiëfhorst.

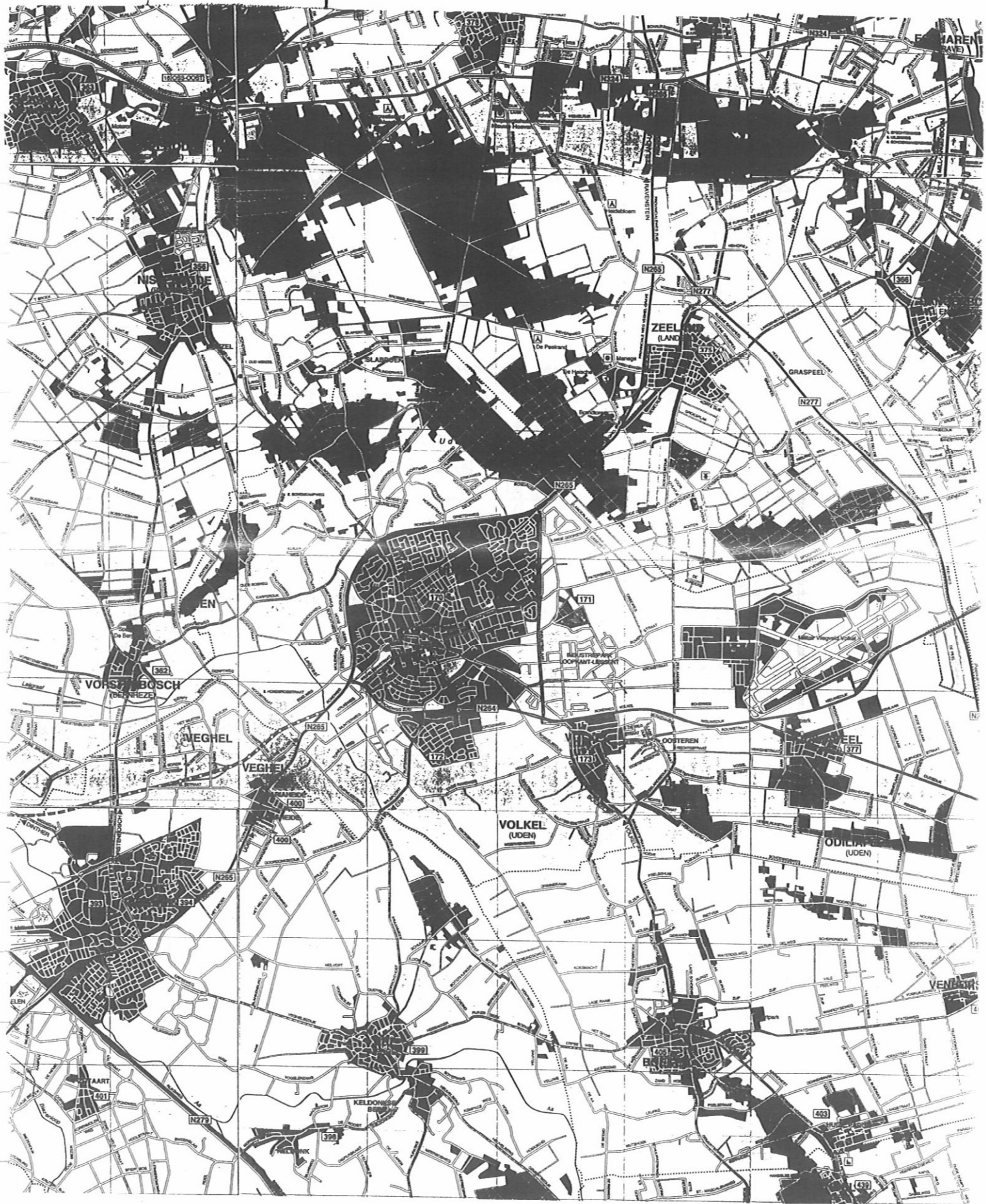
G: Financien.

Ten vijfde male kan gemeld worden dat de werkgroep self-financing heeft gewerkt. Geen kosten van betekenis zijn gemaakt, die op de vereniging verhaald moesten worden.

H: Sterkte- zwakte analyse.

Zoals aangekondigd in de inleiding hebben we niet al onze doelstellingen kunnen waarmaken en met name het coveren van het werkgebied van de Vogelwacht Uden. Met ongeveer 20 veldwaarnemers zou dit te bereiken zijn. Na in 1998 gestart te zijn met vijf veldwaarnemers, groeide dit aantal uit tot 15 personen in september 2000. Hierna werd het verloop groter dan de aanwas en waren we eind 2001 met 11 waarnemers ipv. 20. Hierdoor hebben we maar 50% van de Maashorst kunnen afdekken en het buitengebied van Uden en de Trentse bossen helemaal niet.

De doelstelling van 20 waarnemers hebben we laten varen. Daar afdekking van het totale Maashorstgebied toch zeker een doelstelling moet blijven, is nu de oplossing gevonden in de samenwerking met het IVN-Oss. Voor 2003 is een plan gemaakt, waarin het IVN-Oss grof gezegd de Kanonsberg en het noordelijk gebied voor zijn rekening neemt en wij het zuidelijke. We zijn dan in staat een rapport te publiceren, dat het wel en wee van de stootvogels in de Maashorst representeert. Hiermede denken we een belangrijk zwak punt te hebben opgelost en blijven er verder alleen maar sterke punten te vermelden: een enorm gedreven groep met veel kennis van de stootvogels en zeer vooruitstrevende tools (digitale kaart, zeer professionele database).

Algemene Gegevens

Vogelwacht Uden e.o.

Jaar	Soort	Broedplaats	Eieren	Jongen	Uitgevlogen	Ringdatum	Nestplaats	Hoogte M
2002	Buizerd	Erp (Berkensteeg)	3	3	3		grove den	11,0
2002	Buizerd	Erp (Schuurhoek)	3	2	1		grove den	8,0
2002	Buizerd	Mariaheide (Melven)	2	2	2		grove den	13,0
2002	Buizerd	Erp (Kraanmeer)	3	3	2		grove den	12,0
2002	Buizerd	Erp (Goor Noord)	1	1	1		grove den	17,0
2002	Buizerd	Zeeland	2	2	2		Grove den	9,0
2002	Buizerd	Zeeland	2	2	2		Grove den	11,0
2002	Buizerd	Odiliapeel	2	2	2		Grove den	9,0
2002	Buizerd	Boekel	2	2	2		Grove den	8,0
2002	Buizerd	Odiliapeel	2	1	1		Grove den	8,5
2002	Buizerd	Uden (slabroekse	3	3	3		Grove den	8,0
2002	Buizerd	Bernheze					Den	13,0
2002	Buizerd	Uden	2	2	2		Douglas	12,0
2002	Buizerd	Uden	1	1	1		Grove den	10,0
2002	Buizerd	Uden	2	2	2		Grove den	12,0
2002	Buizerd	Uden	2	1	1		Larix	10,0
2002	Buizerd	Nistelrode	2	2	2		Grove den	10,0
Totaal:			> 34	31	29			

Algemene Gegevens

Vogelwacht Uden e.o.

Jaar	Soort	Broedplaats	Eieren	Jongen	Uitgevlogen	Ringdatum	Nestplaats	Hoogte M
2002	Sperwer	Uden (Hoogstraat)	5	5	5	17-6-2002	fijnspar (dood)	8,0
2002	Sperwer	Erp (Goor midden)	3	1	0	11-7-2002	grove den	6,0
2002	Sperwer	Mariaheide	2	0	0		inlandse eik	9,0
2002	Sperwer	Mariaheide (Melven)	4	4	0		zomereik	6,5
2002	Sperwer	Zeeland Maashorst	3	3	3		Grove den	6,0
2002	Sperwer	Uden	3	3	3		Fijn spar	10,0
2002	Sperwer	Uden	3	3	3		Larix	10,0
2002	Sperwer	Odiliapeel	4	4	4		Spar	8,5
2002	Sperwer	Odiliapeel	5	4	4		Spar	9,0
2002	Sperwer	Odiliapeel	2	2	2		spar	8,5
2002	Sperwer	Odiliapeel	3	3	3		Spar	7,0
2002	Sperwer	Odiliapeel	4	3	3		Zwarte den	6,0
2002	Sperwer	Bem-heeze	3	3	3		Spar	11,0
Totaal:			> 44	38	33			

Algemene Gegevens

Vogelwacht Uden e.o.

Jaar	Soort	Broedplaats	Eieren	Jongen	Uitgevlogen	Ringdatum	Nestplaats	Hoogte M
2002	Wespendief	Zeeland	2	2	2		Grove den	10,0
2002	Wespendief	Nistelrode	1	1	1		Els	8,0
		Totaal:	> 3	3	3			

Nestgegevens Lijst

Vogelwacht Uden e.o.

Soort	Nestplaats	Boom	Nest	Nestkastummer	Hoogte
Havik	09 Naaldboom	fijnspar	00 Zelf gebouwd		9,0
Havik	09 Naaldboom	grove den	00 Zelf gebouwd		12,5
Havik	09 Naaldboom	grove den	00 Zelf gebouwd		12,0
Havik	09 Naaldboom	Grove den	00 Zelf gebouwd		9,0
Havik	09 Naaldboom	Grove den	00 Zelf gebouwd		7,0
Havik	09 Naaldboom	Grove den	01 Van ander soort		8,0
Havik	09 Naaldboom	Douglas	00 Zelf gebouwd		11,0
Havik	09 Naaldboom	Larix	01 Van ander soort		10,0
Havik	10 Loofboom	Eik	00 Zelf gebouwd		
Havik	09 Naaldboom	Douglas	00 Zelf gebouwd		8,0
Havik	09 Naaldboom	Douglas	00 Zelf gebouwd		8,0
Havik	09 Naaldboom	Douglas	00 Zelf gebouwd		8,0
Havik	09 Naaldboom	Grove den	00 Zelf gebouwd		8,0
Havik	09 Naaldboom	Douglas	00 Zelf gebouwd		20,0

Nestgegevens Lijst

Vogelwacht Uden e.o.

Soort	Nestplaats	Boom	Nest	Nestkastummer	Hoogte
Torenvalk	12 Op paal		02 Nestkast nr.	B13	5,0
Torenvalk	12 Op paal		02 Nestkast nr.	B3	6,0
Torenvalk	10 Loofboom	abeel	02 Nestkast nr.	B5	4,5
Torenvalk	10 Loofboom	inlandse eik	02 Nestkast nr.	B2	7,0
Torenvalk	10 Loofboom	berk	02 Nestkast nr.	B14	4,0
Torenvalk	10 Loofboom	wintereik	02 Nestkast nr.	B10	10,0
Torenvalk	10 Loofboom	inlandse eik	02 Nestkast nr.	B1	6,5
Torenvalk	10 Loofboom	inlandse eik	02 Nestkast nr.	B15	6,0
Torenvalk	10 Loofboom	inlandse eik	02 Nestkast nr.	B6	4,5
Torenvalk	12 Op paal		02 Nestkast nr.		5,0
Torenvalk	12 Op paal		02 Nestkast nr.		5,0
Torenvalk	12 Op paal		02 Nestkast nr.		5,0
Torenvalk	11 Gebouw		01 Van ander soort		5
Torenvalk	10 Loofboom	Eik	02 Nestkast nr.	C4	6,0
Torenvalk	10 Loofboom	Eik	02 Nestkast nr.	C3	4,0

Werkgroep stootvogels

Medewerkers 2002.

	Naam	Groep	Gebied	Adres	Plaats	Tel.
1	Piet v.d. Voort	-	Coördinator	Dorshout 2	Uden	263292
2	Wim Janssen	A+D	Volkel/O'peel	Rechtestraat 26	Odiliapeel	273625
3	Jürgen Peters	A	Volkel/O'peel	Elandstraat 25	Volkel	274664
4	Jan v.d. Tillaart	B	Mariaheide e.o.	Krekelhofstr. 34	Mariaheide	343509
5	William v.d. Velden	B	Mariaheide e.o.	Heiveld 16	Mariaheide	343308
6	Bart v.d. Wielen	B	Mariaheide e.o.	Hogedries 8	Mariaheide	353838
7	Pieter v.d. Voort	C	Buitengebied	Sterappel 31	Uden	261482
8	Chris v. Lieshout	D	Maashorst	Groenewoud 25	Uden	268527
9	Sandra v.d. Burgt	D	Maashorst	Eerste Stichting 10	Uden	0485 – 380044
10	Joop Bergsma	D	Maashorst	Hulstheuvel 20	Uden	266173
11	Wil Verbossen	D	Maashorst	Milsebaan 75	Uden	268414
12	Annelies Timmerman	D	Maashorst	Walterus Peij- nenborghhof 15	Uden	251941
13	Ad Bekkers	D	Maashorst	Herpenstraat 58	Uden	254689

